

Viite: Asetus valtion talousarviosta 11 § ja valtion talousarvio 2015

Asia **MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN TOIMIALAN YHTEISKUNNALLISET VAIKUTTAVUUSTAVOITTEET SEKÄ HALLINNONALAN TOIMINNALLISEN TULOKESELLISUUDEN TAVOITTEET VUODELLE 2015 JA ALUSTAVAT TAVOITTEET VUOSILLE 2016–2019**

Maa- ja metsätalousministeriö vahvistaa tällä päätöksellä tärkeimmät tavoitteet yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kehitykselle ministeriön toimialalla sekä hallinnonalan virastojen ja laitosten toiminnalliselle tuloksellisuudelle. Tarkemmat tavoitteet ja niiden toteutumisen edellyttämät toimenpiteet sovitaan erikseen virastokohtaisissa tulossopimuksissa sekä valtionapuorganisaatioiden ohjauksessa.

Maa- ja metsätalousministeriön vahvistamat yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet ovat voimassa myös vuosina 2016–2019, ellei myöhemmin toisin päätetä.

1 YHTEISKUNNALLISET VAIKUTTAVUUSTAVOITTEET

Maaseudun kehittäminen

Vaikuttavuustavoitteet

1. Vahvistetaan maaseudun elinvoimaisuutta ja monipuolista yrittäjyyttä.

Vastuu: Maa- ja metsätalousministeriö, Maaseutuvirasto, Luonnonvarakeskus, ELY-keskukset, ProAgria, 4H-järjestö

Maaseutualueiden työllisyysaste (%) ¹⁾	2009 toteuma	2010 toteuma	2011 toteuma	2012–2015 arvioitu kehitys	2016–2019 tavoite
Harvaan asuttu maaseutu	47,6	48,7	49,1	pysyy samana	nousee
Ydinmaaseutu	55,1	56,2	56,8	pysyy samana	nousee
Kaupunkien läheinen maaseutu	60,3	60,9	61,5	pysyy samana	nousee
Manner-Suomi	56,7	57,4	57,8		

1) Lähde: Tilastokeskuksen maaseutuindikaattoripalvelu.

2. Edistetään maatalouden rakenne- ja tuottavuuskehitystä.

Vastuu: Maa- ja metsätalousministeriö, Maaseutuvirasto, Luonnonvarakeskus, ELY-keskukset, ProAgria

Maatalouden rakennekehitys	2010 toteuma	2011 toteuma	2012 toteuma	2013 toteuma	2014–2015 arvioitu kehitys	2016–2019 tavoite
Tukea saaneiden tilojen määrä (kpl)	62 003	60 824	58 527	57 220	laskee	laskee
Keskipeltoala (ha)	37,7	38,5	39,9	40,9	kasvaa	kasvaa
Viljelijöiden keski-ikä ¹⁾	50,6	50,9	50,7	50,6	ennallaan	ennallaan

1) Lähde: Tilastokeskuksen maaseutuindikaattoripalvelu.

Maa- ja elintarviketalous

Vaikuttavuustavoitteet

3. Parannetaan ruuan alkutuotannon ja jalostuksen toimintaedellytyksiä.

Vastuu: Maa- ja metsätalousministeriö, Maaseutuvirasto, Elintarviketurvallisuusvirasto, Luonnonvarakeskus, ELY-keskukset, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, ProAgria

Ruuan alkutuotanto ja jalostus	2011 toteuma	2012 toteuma	2013 toteuma/ arvio*	2014 arvio	2015 tavoite	2016–2019 tavoite
1. Maatalouden kannattavuuden turvaaminen						
— Maatalouden yrittäjätulo (kokonaistasolla), milj. euroa ¹⁾	813	755	631	546	Nousee	Nousee
— Kirjanpitolilojen yrittäjätulo euroa/tila ¹⁾	20 800	21 900	17 900	16 400	Nousee	Nousee
— Kannattavuuskerroin ²⁾						
— hyvät tilat ³⁾	0,84	0,83	0,79	0,75	Nousee	Nousee
— keskiarvo tilat	0,48	0,47	0,40	0,36	Nousee	Nousee
— heikot tilat ³⁾	-0,05	-0,06	-0,31	-0,38	Nousee	Nousee
2. Raaka-aineiden tuottaminen						
— Omavaraisuusprosentti						
— maito, neste	96	93	94	95	Kysyntää vastaavasti	Kysyntää vastaavasti
— naudanliha	83	79	82	80	Ennallaan	Ennallaan
— sianliha	103	99	100	99	Kysyntää vastaavasti	Kysyntää vastaavasti
— siipikarjanliha	103	105	105	102	Kysyntää vastaavasti	Kysyntää vastaavasti
— kananmunat	116	111	115	114	Kysyntää vastaavasti	Kysyntää vastaavasti
— Rukiin viljelyala, ha	27 100	21 400	12 300	23 900	Kasvaa	Kasvaa
— Rehuviljan (rehuohra/kaura/sekavilja) viljelyala, ha	728 000	781 000	831 000	798 600	Ennallaan	Ennallaan
— Valkuaiskasvien viljelyala, ha	23 600	19 600	23 100	28 000	Kasvaa	Kasvaa
3. Luomu- ja lähiruoka						
— Luomuviljelty peltola, %	8,1	8,7	9,0	9,5	Kasvaa	Kasvaa
— Luomukotieläintilojen lukumäärä (kpl)	643	759	814	>850	Nousee	Nousee
— Luomuelintarvikevalmistajien lukumäärä (kpl)	487	624	621	>630	Nousee	Nousee
— Elintarvikealan mikro- ja pienyritysten lukumäärä (kpl)	2 764	2 722	2 797	2 815	Nousee	Nousee
— tuotannon jalostusarvo (milj. euroa) ⁴⁾	655,3	629,0	>629,0*	>629,0	Kasvaa	Kasvaa
4. Ympäristökuormituksen vähentäminen						
— Valtakunnallinen typpitase, kg N/ha ⁵⁾	49,8	46,7	44,4	laskee	Laskee	Laskee
— Valtakunnallinen fosforitase, kg P/ha ⁵⁾	3,8	3,7	3,7	laskee	Laskee	Laskee
— Maataloussektorin kasvihuonekaasupäästöt, milj. tonnia CO ₂ /ekv ⁶⁾	5,8	5,7	5,7*	5,7	Laskee	Laskee
— Maatalouden maankäyttösektorin kasvihuonepäästöt, milj. tonnia CO ₂ /ekv ⁷⁾	6,8	6,8	6,8*	6,8	Laskee	Laskee

1) Maatalouden yrittäjätulo kokonaistasolla kuvaa kaikkien tilojen (vuonna 2013 noin 54 400 tilan) taloudellista asemaa ja muut kohdan 1 tunnusluvut kirjanpitolilojen (n. 39 000 suurimman tilan) taloudellista asemaa.

2) Kannattavuuskerroin osoittaa, kuinka suuri osa oman työn palkkavaatimuksesta ja oman pääoman korkovaatimuksesta yrittäjätulo kattaa. Esim. MTT:n kannattavuustietojen perusteella tavoitteeksi asetettu oman työn palkkavaatimus oli 14,1 euroa vuonna 2011, 14,5 euroa vuonna 2012, 14,9 euroa vuonna 2013 ja 15,2 euroa vuonna 2014. Oman pääoman korkovaatimus oli 5,3 % vuonna 2011 ja keskimäärin 5,7 % vuonna 2012 sekä 4,7 % vuosina 2013 ja 2014.

3) Kannattavuuskertoimen hyvät-ryhmä on muodostettu vuosittain kannattavuudeltaan parhaimmista tiloista siten, että paras 10 prosenttia painotetusta tila-aineistosta on jätetty pois ja seuraavaksi parhailta 20 prosentilta tiloista on laskettu keskimääräinen kannattavuuskerroin. Heikot-ryhmä on muodostettu samalla periaatteella heikoimmista tiloista.

4) Tiedot Tilastokeskuksen toimipaikkatilastoista.

5) Typpi- ja fosforitase kuvaavat peltohehtaarille käytetyistä panoksista tulevien ja lopputuotteisiin sitoutuneiden ravinnemäärien erotusta (luketiedot MTT).

6) Maataloussektorin kasvihuonekaasupäästöiksi luetaan metaanipäästöt kotieläinten ruuansulatuksesta ja lannankäsittelystä sekä dityppioksidipäästöt lannankäsittelystä ja viljelymaasta, luketiedot MTT.

7) Maatalouden maankäyttösektorin (maankäyttö, maankäytön muutos ja metsätaloussektori) kasvihuonepäästöjä ovat maatalousmaasta, viljelemättömästä maatalousmaasta ja kalkituksesta syntyvät hiilidioksidipäästöt, luketiedot MTT.

4. Turvataan ihmisten, eläinten ja kasvien terveyttä sekä edistetään eläinten hyvinvointia.

Vastuu: Maa- ja metsätalousministeriö, Elintarviketurvallisuusvirasto, Maaseutuvirasto, Luonnonvarakeskus, Aluehallintovirastot, ELY-keskukset

5. Edistetään ruokaketjun vastuullisuutta.

Vastuu: Maa- ja metsätalousministeriö, Elintarviketurvallisuusvirasto, Maaseutuvirasto, Luonnonvarakeskus

Elintarvikkeiden laatu ja turvallisuus	2011 toteuma	2012 toteuma	2013 toteuma	2014 arvio	2015 tavoite	2016–2019 tavoite
1. Eläintaudit ja kasvintuhoojat						
Vaarallisia tai helposti leviäviä eläintauteja, kpl	0	2	2	0	0	0
Vaarallisia kasvintuhoojia (uusia pysyvästi), kpl	0	1	0	2	0	0
2. Zoonoosit						
Todetut elintarvikevälitteiset tautitapaukset ihmisillä (kpl)						
— yleisimmät tartunnanaiheuttajat, kotimaiset	1 831	2 220	1 839	2 000	samaa tasoa	samaa tasoa
— vakavimmat tartunnanaiheuttajat	72	92	161	170	samaa tasoa	samaa tasoa
Salmonellan esiintyvyys (%)						
— elintarviketuotantoeläimissä ja elintarvikkeissa	alle 1	alle 1	alle 1	alle 1	alle 1	alle 1
— elintarviketuotantoeläinten rehuissa	0	0	alle 0,5	0	alle 0,5	alle 0,5
3. Valvonnan vaikuttavuus						
Eläimistä saatavien elintarvikkeiden vierasainevalvonnessa havaitut ongelmat (%)	alle 0,5	alle 0,5	alle 0,5	alle 0,5	alle 0,5	alle 0,5
OIVA-huoneistotarkastuksissa parhaimman tason saavuttaneet kohteet (%)	-	-	82,4	87,7	90	90
Vaatimukset täyttävien tarkastuskohteiden osuus (%)						
— elintarvikkeiden pakkausmerkintätarkastukset	95	95	- ¹⁾	95	95	95
— tuotantoeläinten EU-tarkastukset: merkintä	61	52	54	57	65	65
— tuotantoeläinten EU-tarkastukset: hyvinvointi	73	75	70	75	77	77
— siemenkauppa	96	yli 95	97	97	92	92
— lannoitevalmisteet	94	98	98	98	98	98
— kasvinsuojeluaineet	94	yli 95	yli 95	yli 95	yli 95	yli 95
— luonnonmukainen elintarvikeketju	95	yli 95	96	yli 95	yli 95	yli 95
— muuntogeeniset rehut	98	98	100	100	100	100
— rehut	99	99	99	99	99	99
4. Eläinlääkintähuolto						
Eläinlääkärin avun saanti kiireellisissä sairaustapauksissa	alle 12 h	alle 12 h	alle 12 h	alle 12 h	alle 12 h	alle 12 h

1) Tiedonkeruun muutoksen vuoksi lukua ei ole saatavissa.

Luonnonvaratalous

Vaikuttavuustavoitteet

6. Uusiutuvia luonnonvaroja hoidetaan ja käytetään kestävästi sekä niihin liittyvät riskit hallitaan.

Vastuu: Maa- ja metsätalousministeriö, Luonnonvarakeskus, Elintarviketurvallisuusvirasto, ELY-keskukset, Metsähallitus, Suomen metsäkeskus, Suomen riistakeskus

7. Metsät ovat tuottavia, vesivarojen käytettävyyks on hyvä ja kala- ja riistakannat ovat elinvoimaisia.

Vastuu: Maa- ja metsätalousministeriö, Luonnonvarakeskus, ELY-keskukset, Metsähallitus, Suomen metsäkeskus, Suomen riistakeskus, Suomen ympäristökeskus

8. Luodaan edellytyksiä luonnonvarojen kestäväan käyttöön perustuvalle kilpailukykyiselle liiketoiminnalle.

Vastuu: Maa- ja metsätalousministeriö, Luonnonvarakeskus, ELY-keskukset, Metsähallitus, Suomen metsäkeskus, Suomen riistakeskus, Suomen ympäristökeskus

9. Spvitetaan yhteen luonnonvarojen käytön ja suojelun tarpeet.

Vastuu: Maa- ja metsätalousministeriö, Luonnonvarakeskus, Maaseutuvirasto, Elintarviketurvallisuusvirasto, ELY-keskukset, Metsähallitus, Suomen metsäkeskus, Suomen riistakeskus, Suomen ympäristökeskus

10. Luodaan hyvinvointia luonnon virkistyskäytön avulla.

Vastuu: Maa- ja metsätalousministeriö, Luonnonvarakeskus, ELY-keskukset, Metsähallitus, Suomen metsäkeskus, Suomen riistakeskus, Suomen ympäristökeskus

	2012 toteuma	2013 toteuma	2014 arvio	2015 tavoite	2016–2019 tavoite
1. Kalatalous					
Kaupallisen kalastuksen tuotannon arvo, milj. euroa	45,3	56,1	57,0	nousee	nousee
Vesiviljelyn ja tuotannon arvo, milj. euroa	67,0	80,5 ¹	83,0	nousee	nousee
Kalanjalostuksen ja kalakaupan liikevaihto, milj. euroa	666,4		700,0	nousee	nousee
Vapaa-ajan kalastuksen saaliin arvo, milj. euroa	50,5	50,8	51,0	nousee	nousee
Vapaa-ajankalastajien kalastuspäivien lukumäärä, milj. kpl	16,2	16,0	16,0	nousee	säilyy ennallaan
2. Riistatalous					
Riistasaaliin arvo, milj. euroa	63,2	64,8	65,0	nousee	nousee
Metsästyspäivien lukumäärä, milj. kpl	5,4	5,0	5,5	nousee	nousee
Suurpetojen aiheuttamat vahingot, milj. euroa	7,3	8,5	3,8	laskee	laskee
Suurpetojen vahinkotapahtumat, kpl	5 257	5 303	3 000	laskee	laskee
3. Metsätalous					
Metsätalouden tuotannon arvo, milj. euroa	4 097	4 216	4 350	nousee	nousee
Yksityismetsien puuntuotannon reaalin sijoitus-tuotto, % (ilman kantohintojen vuotuista muutosta)	4,0	4,1	4,1	nousee	nousee
Ainespuun hakkuukertymä, milj. m ³	52,7	56,4	57,0	nousee	nousee
Metso-toimenpiteet yksityismetsissä, ha	39 170	43 236	47 500	51 000	82 000 ²
4. Vesitalous ja muu luonnonvaratalous					
Asukkaiden määrä merkittävillä tulvariskialueilla	³	4 857	5 000	5 000	
Vesihuoltolaitokset, joiden varmuusluokka paranee, kpl	13	10	10	10	

1) Tilastot valmistuvat v. 2015

2) METSO-ohjelman tavoitetaso vuoteen 2025 mennessä.

3) Ei kerättyä tilastotietoa.

Maanmittaus ja tietovarannot*Vaikuttavuustavoitteet*

11. Kiinteistö- ja maastotietojärjestelmät turvaavat osaltaan yksityisen maanomistuksen ja kansallisen luototus- ja vakuusjärjestelmän toimivuuden.

Vastuu: Maa- ja metsätalousministeriö, Luonnonvarakeskus, Maanmittauslaitos

12. Ylläpidetään lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin kirjattujen tietojen korkeaa luotettavuutta ja hyvää palvelutasoa.

Vastuu: Maa- ja metsätalousministeriö, Luonnonvarakeskus, Maanmittauslaitos

13. Tietovarantoja on avattu uudelleenkäytettävässä muodossa tietoverkkojen kautta yhteiskunnassa hyödynnettäväksi.

Vastuu: kaikki hallinnonalan virastot ja laitokset

14. Kiinteistötoimituksilla turvataan selkeä ja luotettava kiinteistöjärjestelmä.

Vastuu: Maa- ja metsätalousministeriö, Maanmittauslaitos

15. Kiinteistöjä ja maastoa koskevat tiedot ovat valtakunnallisesti kattavia, ajantasaisia, tehokkaasti ylläpidettyjä ja riittävän laadukkaita ja tietopalvelua tuotetaan tehokkailla ja standardien mukaisilla palveluilla.

Vastuu: Maa- ja metsätalousministeriö, Maanmittauslaitos

16. Tutkimuksella tuetaan paikkatietojen tuotantoa, ylläpitoa ja hyödyntämistä sekä kansallisen paikkatietoinfrastruktuurin kehittymistä koko yhteiskunnan tarpeet huomioiden.

Vastuu: Maa- ja metsätalousministeriö, Maanmittauslaitos

17. Paikkatietoa keräävillä ja ylläpitävillä organisaatioilla on käytössään tukipalveluita, jotka edistävät paikkatiedon tehokasta yhteiskäyttöä ja kansallisen paikkatietoinfrastruktuurin kehittymistä.

Vastuu: Maa- ja metsätalousministeriö, Maanmittauslaitos

18. Tilusjärjestely on toimiva, hallittu ja hyväksytty kiinteistörakenteen kehittämisen väline, jota käytetään tehokkaasti ja taloudellisesti siten, että toiminnalla saavutetaan hyvä vaikuttavuus.

Vastuu: Maa- ja metsätalousministeriö, Maanmittauslaitos

Poikkihallinnolliset tavoitteet

19. Luodaan edellytyksiä kilpailukykyiselle liiketoiminnalle ja taloudelliselle kasvulle.

Vastuu: kaikki hallinnonalan virastot ja laitokset, ELY-keskukset, Suomen metsäkeskus, Suomen riistakeskus, Metsähallitus

20. Ilmastonmuutosta hillitään ja siihen sopeudutaan.

Vastuu: Maa- ja metsätalousministeriö, Luonnonvarakeskus, Elintarviketurvallisuusvirasto, Maaseutuvirasto, ELY-keskukset, Metsähallitus, Suomen metsäkeskus, Suomen riistakeskus, Suomen ympäristökeskus

21. Huolehditaan elinympäristöistä ja luonnon monimuotoisuudesta.

Vastuu: Maa- ja metsätalousministeriö, Luonnonvarakeskus, Elintarviketurvallisuusvirasto, Maaseutuvirasto, ELY-keskukset, Metsähallitus, Suomen metsäkeskus, Suomen riistakeskus, Suomen ympäristökeskus

22. Edistetään kansalaisten ja sidosryhmien tiedonsaantia ja vaikutusmahdollisuuksia.

Vastuu: kaikki hallinnonalan virastot ja laitokset

Nämä vaikuttavuustavoitteet ovat voimassa toimialalla myös vuosina 2016–2019, ellei muusta päätetä.

2

TOIMINNALLISEN TULOKSELLISUUDEN TAVOITTEET

23. Hallinto on avoin, palveleva, tehokas ja verkostoitunut.

Vastuu: kaikki hallinnonalan virastot ja laitokset

24. Tutkimusta kohdennetaan yhteiskunnan ja päätöksenteon tarpeita laajasti vastaaviin tutkimusohjelmiin ja -hankkeisiin.

Vastuu: Maa- ja metsätalousministeriö, Luonnonvarakeskus, Maanmittauslaitos, Elintarviketurvallisuusvirasto

25. Hallinnonalan tietohallinto ja ICT-palvelut/ratkaisut ovat yhtenäisiä, tuloksellisia ja taloudellisia sekä valtionhallinnon linjausten mukaisia.

Vastuu: kaikki hallinnonalan virastot ja laitokset

26. Hyödynnetään valtiokonsernin palveluja mahdollisimman täysimääräisesti.

Vastuu: kaikki hallinnonalan virastot ja laitokset

Näitä toiminnallisen tuloksellisuustavoitteita sovelletaan myös vuosina 2016–2019, ellei muusta päätetä.

3

VOIMAVAROJEN HALLINTA

27. Tehtävät ja voimavarat on saatettu tasapainoon vuonna 2015 ja määrärahakehysten edellyttämät suunnitelmat on tehty.

Vastuu: kaikki hallinnonalan virastot ja laitokset

28. Toiminta on järjestetty tehokkaasti: tehtävien järjestämistä, toimintatapoja ja toimipaikkaverkkoa kehitetään viraston tuottavuuden parantamiseksi. Hallinnon rakenteet tukevat ohjaamista ja johtamista.

Vastuu: kaikki hallinnonalan virastot ja laitokset

29. Osallistutaan valtion aluehallinnon kehittämiseen ja ohjaamiseen. Turvataan voimavarat ministeriön toimialan tehtävissä ja priorisoidaan niiden kohdentaminen.

Vastuu: Maa- ja metsätalousministeriö, Elintarviketurvallisuusvirasto, Maaseutuvirasto

Näitä voimavarojen hallinnan tavoitteita sovelletaan myös vuosina 2016–2019, ellei muusta päätetä.

4

TAVOITTEIDEN SEURANTA

Yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden (luku 1) toteutumista seurataan hallituksen vuosikertomuksissa. Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteiden (luku 2) ja voimavarojen hallinnan tavoitteiden (luku 3) toteutumista seurataan kunkin viraston tilinpäätöksissä.

Maa- ja metsätalousministeri

Petteri Orpo

Kansliapäällikön sijaisena,
osastopäällikkö

Pentti Lähteenoja

JAKELU Maa- ja metsätalousministeriön osastot ja sisäinen tarkastus
Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan virastot ja laitokset
Suomen ympäristökeskus
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset
Aluehallintovirastot
Ympäristöministeriö
Työ- ja elinkeinoministeriö
Valtiovarainministeriö
Valtiontalouden tarkastusvirasto